

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM
2013-04-08
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
1464-13 E
Enhet 1:5

SÖKANDE

JOBmeal Göteborg AB, 556670-6411
Marieholmsgatan 120
415 02 Göteborg

MOTPART

Halmstads kommun
Box 153
301 05 Halmstad

Ombud:

Kommunjurist Kai Sällström

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, förkortad LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

KONKURRENSVERKET	
2013-04-08	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

Dok.Id 199407

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 53197	Sten Sturegatan 14	031 - 732 70 00	031 - 711 78 59	måndag - fredag
400 15 Göteborg		E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se		08:00-16:00

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Sida 2
1464-13 E

BAKGRUND

Halmstads kommun (kommunen) har genomfört en upphandling gällande inköp av samt serviceavtal för kaffeautomater (KS 2012/0473). Upphandlingen har genomförts genom ett öppet förfarande. Av upphandlingsföreskrifterna i förfrågningsunderlaget framgår att minst tre leverantörer kommer att antas samt att avrop därefter kommer att ske enligt avtalsvillkoren. Enligt tilldelningsbeslut den 28 januari 2013 har andra anbudsgivare än JOBmeal Göteborg AB (JOBmeal) har vunnit upphandlingen. JOBmeals anbud har bedömts inte uppfylla skall-kravet att frågor ska besvaras på avsedd plats och inte endast som bilaga, avsnitt 2.5 i förfrågningsunderlaget. Svar som lämnats på frågor i avsnitt 4.3 finns endast i bilagor. Anbudet har dessutom inte bedömts uppfylla skall-kravet att svenska ska vara anbudsspråket då bilaga har lämnats på engelska. JOBmeals anbud har därmed inte kvalificerats för utvärdering.

YRKANDEN M.M.

Ansökan om överprövning

JOBmeal ansöker om överprövning och yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen rättas på så sätt att bolagets anbud kvalificeras för utvärdering samt att anbudet därefter antas. Vidare yrkas att en av de vinnande anbudsgivarnas, Automattjänst i Halland Eft. AB (Automattjänst), anbud diskvalificeras då det inte uppfyller uppställda skall-krav. Till stöd för sin ansökan anför JOBmeal bland annat följande.

JOBmeals anbud ska kvalificeras och utvärderas

Bolaget har besvarat fritextssvar direkt i förfrågningsunderlaget så långt det har varit möjligt och i enlighet med aktuellt skall-krav. I avsnitt 4.3 i

förfrågningsunderlaget har tre av fyra frågor besvarats i fritext. Samtidigt har det hänvisats till två olika bilagor i syfte att lämna en beskrivning av hur ställda krav tillgodoses. Dessutom är det inte möjligt att lämna en kortfattad beskrivning i enlighet med den första frågan i avsnitt 4.3. Den lämpligaste lösningen var att lämna beskrivningar i bilagor och inte inkopierade till en lång anbudstext i området som lämnats för fritext. Förfrågningsunderlaget specificerar inte vilken omfattning av materialet som ska presenteras utan lämnar till anbudsgivare att bedöma hur mycket information som behövs för att uppfylla kravet. Genom anbudet har frågorna på ett tydligt sätt samt på avsedd plats besvarats genom fritext och bilagor. I det fall kommunen inte accepterar bilagor måste detta specificeras i förfrågningsunderlaget. Formuleringen att anbudsgivaren "så långt det är möjligt" ska besvara fritextsvar direkt i förfrågningsunderlaget är omöjlig att tolka.

Eftersom bolaget var osäkert på hur man skulle verifiera att kravet i avsnitt 4.5 i förfrågningsunderlaget var uppfyllt bifogades certifikat där kravet om energiförbrukningsnivåers mätningar är skrivet på engelska. Anbudet är skrivet på svenska och det är omöjligt att tolka förfrågningsunderlaget som att enstaka bilagor till anbudet skrivna på engelska skulle utgöra skäl till uteslutande ur upphandlingsförfarandet. Kommunen borde istället ha bortsett från de aktuella dokumenten då det inte uppställts något krav på att bifoga certifikaten. Eftersom dokumenten inte efterfrågas i förfrågningsunderlaget borde de inte diskvalificera anbudet. Kommunen hade dessutom, utan risk för särbehandling, haft möjlighet att begära förtydligande avseende aktuell bilaga. Sammantaget skulle bolagets anbud rätteligen ha tagits upp för utvärdering. Anbudet uppfyller de uppställda skall-kraven och är lämnat i enlighet med förfrågningsunderlaget och LOU. Efter tilldelningsbeslutet kontaktades upphandlande myndighet för att påvisa fel/missförstånd i kvalificeringen och för att få till stånd en rättelse.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Sida 4
1464-13 E

Automattjänsts anbud ska diskvalificeras

Bristerna i Automattjänsts anbud är betydligt större än de som föranlett att JOBmeals anbud inte har utvärderats. Rätteligen borde Automattjänsts anbud ha diskvalificerats och uteslutits från utvärdering. I avsnitt 3.3 i förfrågningsunderlaget har någon beskrivning av leveranstid inte lämnats trots ett tydligt krav. Automattjänst har inte heller bifogat produktblad för modell 2 i enlighet med avsnitt 3.1. Verifiering av Automattjänsts produkter på detta sätt sker enbart avseende modellen Xplore 404 FB och inte avseende Xplore 404 BTB. I bifogat produktblad finns endast den ena av två offererade automater med. Enligt avsnitt 3.4 ska det, bland anbudsgivarens offererade kaffeautomater, finnas minst en modell som är tillgänglig även för personer med funktionsnedsättning. Automattjänsts anbud innehåller ingen beskrivning avseende sådan tillgänglighet.

Kommunen måste, genom det aktuella upphandlingsförfarandet, anses ha åsidosatt de grundläggande principerna i LOU. Dessutom har kommunen inte utnyttjat sin möjlighet till komplettering av bolagets anbud i det fall de har ansett det vara oklart. Ett anbud med högre pris än JOBmeals anbud har antagits. JOBmeals anbud är dock det ekonomiskt bästa och ska därför antas.

Kommunens inställning

Kommunen anser att ansökan om överprövning ska avslås samt anför i huvudsak följande.

Enligt avsnitt 2.5 i förfrågningsunderlaget ska anbudsgivaren besvara fritextsvar direkt i förfrågningsunderlaget så långt möjligt är. Trots detta skall-krav har JOBmeal inte alls beskrivit bolaget utan endast hänvisat till

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 1

DOM

Sida 5
1464-13 E

bilagor. Av avsnitt 2.5 följer vidare att anbudsspråket ska vara svenska. JOBmeal har emellertid ostridigt ingivit bilaga på engelska.

Avseende JOBmeals kritik av Automattjänsts anbud kan följande nämnas. Av avsnitt 3.3. i förfrågningsunderlaget framgår att leveranstid ska anges. Dessutom framgår det inom vilka tider som leverans ska kunna ske. Automattjänsts svar – ”leveranstid uppfylls” – måste anses vara tillräckligt. Vidare återges, i det av Automattjänst ingivna produktbladet och till skillnad från vad JOBmeal har påstått, mer än en modell. Att Automattjänst inte har beskrivit tillgängligheten stämmer inte. Automattjänst har uppfyllt detta skall-krav på ett adekvat sätt. I anbudet är det uttryckligen angivet vilka automater som offereras och som är anpassade för personer med funktionshinder. I denna del finns det även anledning att påpeka att JOBmeals anbud inte heller uppfyller aktuellt skall-krav då bolaget skrivit att ”... båda automatyperna kan anpassas för rubr. Funktionshinder efter överenskommelse med oss”. Sammantaget saknas därmed skäl att bifalla JOBmeals ansökan om överprövning.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 6 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i samma lag och detta har medfört att leverantören har lidit

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Sida 6
1464-13 E

eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Förvaltningsrättens bedömning

JOBmeal har i sin ansökan om överprövning bland annat anfört att bolagets anbud rätteligen skulle ha kvalificerats och utvärderats då det uppfyller de obligatoriska kraven som uppställs i förfrågningsunderlaget.

En av huvudprinciperna i LOU är att anbud som inte uppfyller förfrågningsunderlagets obligatoriska krav, så kallade skall-krav, inte ska beaktas vid utvärderingen. Krav som anges i förfrågningsunderlaget måste således vara uppfyllda för att den upphandlande myndigheten ska kunna pröva anbudet. Det kan i denna del även konstateras att den upphandlande myndigheten inte får ändra eller frånfalla uppställda krav, eftersom förfarandet då skulle bryta mot principerna om likabehandling och transparens.

Av det aktuella förfrågningsunderlaget framgår i avsnitt 2.5 bland annat följande.

Anbud förkastas om inte samtliga obligatoriska krav som anges i förfrågningsunderlaget uppfylls. Anbudsgivaren ska besvara fritextsvar direkt i förfrågningsunderlaget så långt det är möjligt. Broschyrer om offererade maskiner och liknande går bra att lämna i bilagor. Anbudsspråk ska vara på svenska.

Vad gäller kravet på att anbudsspråket ska vara svenska gör förvaltningsrätten följande bedömning. Det går inte att med ledning av förfrågningsunderlaget definiera vad som ska anses utgöra "anbudet". Kommunen har emellertid anfört att de dokument som JOBmeal bifogat anbudet och som är skrivna på engelska ska anses omfattas av anbudet och därmed även av ovan redogjorda språkrav. Enligt JOBmeal ska dock de aktuella dokumenten inte diskvalificera bolagets anbud eftersom de vare sig efterfrågats eller krävts enligt förfrågningsunderlaget. Kommunen har inte bemött denna invändning. Det måste, enligt förvaltningsrättens mening, anses vara

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Sida 7
1464-13 E

oproportionerligt att förkasta JOBmeals anbud enbart på den grunden att bilagor till anbudet, som i sig inte har inverkat på bedömningen eller bidragit till att anbudet uppfyller upphandlingens obligatoriska krav, är skrivna på engelska. JOBmeals anbud ska således inte diskvalificeras av denna anledning.

I avsnitt 4.3 i förfrågningsunderlaget vilket avser teknisk och yrkesmässig kapacitet anges bland annat att anbudsgivaren, genom fritextsvar, *ska ge en kortfattad beskrivning av det anbudsgivande företaget*. I enlighet med vad som ovan redogjorts ska anbudsgivaren besvara fritextsvar direkt i förfrågningsunderlaget så långt det är möjligt. JOBmeal har besvarat frågan som följer.

Se företagspresentation bilaga 3 samt ledningssystem bilaga 4.

En upphandlande myndighet kan normalt sett inte kan ställa allt för långtgående krav för att en leverantör ska anses uppfylla ett skall-krav avseende en allmän redogörelse om sina arbetssätt eller dylikt (jämför Kammarrättens i Göteborg dom den 9 juni 2010 i mål nr 1325-10 och 1326-10). Det aktuella skall-kravet i avsnitt 2.5 är emellertid klart och tydligt på så sätt att det måste förstås som att i vart fall en del av beskrivningen ska lämnas direkt i förfrågningsunderlaget. Det framgår dessutom att broschyrer om offererade maskiner och liknande går bra att lämna i bilagor. Att enbart hänvisa till bilagor i det aktuella svaret kan, med beaktande av hur kraven i avsnitt 2.5 och 4.3 är formulerade, därmed inte anses vara tillräckligt. JOBmeals anbud kan därför inte anses uppfylla de obligatoriska krav som uppställs i förfrågningsunderlaget. Kommunen har således haft fog för beslutet att förkasta JOBmeals anbud och inte ta upp det för utvärdering.

I 16 kap. 6 § LOU anges att rätten ska besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts enbart om bristen i förhållande till de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada. Kommunen

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 1

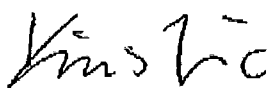
DOM

Sida 8
1464-13 E

har, i enlighet med vad som ovan anförts, rätteligen förkastat JOBmeals
anbud då det inte uppfyller de uppställda skall-kraven i förfrågningsun-
derlagen. Under sådana omständigheter, och då någon risk för skada inte
finns, saknas skäl att ta ställning till de övriga invändningar som JOBmeal
har framfört avseende Automattjänsts anbud.

Sammantaget föreligger inte förutsättningar för ingripande med stöd av
LOU gentemot den aktuella upphandlingen. JOBmeals ansökan om över-
prövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1B LOU)

Kristina Jamevall

Rådman

Föredragande har varit förvaltningsrättsnotarien Henrik Holmström.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 1

DOM

Sida 8
1464-13 E

har, i enlighet med vad som ovan anförts, rätteligen förkastat JOBmeals anbud då det inte uppfyller de uppställda skall-kraven i förfrågningsunderlagen. Under sådana omständigheter, och då någon risk för skada inte finns, saknas skäl att ta ställning till de övriga invändningar som JOBmeal har framfört avseende Automattjänsts anbud.

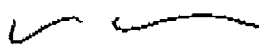
Sammantaget föreligger inte förutsättningar för ingripande med stöd av LOU gentemot den aktuella upphandlingen. JOBmeals ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1B LOU)

Kristina Jarnevall

Rådman

Föredragande har varit förvaltningsrättsnotarien Henrik Holmström.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kamrarrätten i Göteborg. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kamrarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kamrarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättsställämningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kamrarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kamrarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppgive sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kamrarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1B LOU